

[Mølgaard]

større bindinger end de bindinger, der er skabt af selve medlemskabet.

Jeg kan bebrejde udenrigsministeren, at han ikke åbent lægger frem i større omfang, hvor store bindinger det giver, men jeg kan ikke bebrejde udenrigsministeren hans forvaltning af bindingerne i retning af, at han er overloyal over for EF-samarbejdet.

Med hensyn til SALT-forhandlingerne og vurderingerne af udviklingsmulighederne i disse, skepsisen og dog optimismen ind imellem, kan vi helt tilslutte os vurderingerne, som er anlagt i udenrigsministerens redegørelse, og det gælder for så vidt også vurderingerne vedrørende sikkerheds- og samarbejdskonferencen i dens opfyldningsfaser. Vi finder i det hele, at redegørelsen ikke giver anledning til nogen stor kritik, så længe den handler om, hvad Danmark har en påvirkningsmulighed med hensyn til, men dér, hvor EF har skabt sine bindinger over for os, er dansk udenrigspolitik ikke af et format, som vi kunne ønske os.

Litha Christiansen (VS):

Jeg vil i mit indlæg koncentrere mig dels om den sydafrikanske situation, dels om udviklingen i Vesttyskland.

Baggrunden for debatten, der er kommet i dag, er jo de borgerlige partiers oprør i andedammen. Jeg vil ikke gå nærmere ind på den absurde datodiskussion, som er foregået her i dag, men blot fastslå, at selv på borgerlige præmisser burde udenrigsministerens udtalelser ikke kunne føre til en sådan opstand.

Udenrigsministeren rejste med den største handelsgruppe, der nogen sinde har fulgt ministeren, for at sondere de fremtidige handelsmæssige muligheder for danske kapitalinteresser. Det var rejsens egentlige formål, og udenrigsministerens udtalelser var bestemt til dette formål. Den borgerlige kritik gående ud på, at udenrigsministerens udtalelser har skadet det danske erhvervsliv, er helt hen i vejret. Kun direktøren for Helsingør Skibsværft var skuffet, men det var slet ikke på grund af udenrigsministerens udtalelser, men fordi han ikke fik lejlighed til at se det skoleskib, værftet har bygget til Cuba.

Men tilbage til den mere alvorlige udvikling i det sydlige Afrika.

I udenrigsministerens redegørelse betegnes situationen i Sydafrika ikke som et koloni-

problem, men som et racistisk problem. Det er dog fantastisk. Nu har det ikke været muligt i årevis for FN at vedtage en eneste resolution, uden at den er blevet effektivt overtrådt, og nu er tiden også kommet til EF. Den 20. september 1977 vedtog EFs udenrigsministre en såkaldt adfærdskodeks for EF-virksomheder i Sydafrika. Heri siges det, at virksomheder bør forhandle og slutte aftaler med afrikanernes egne faglige organisationer. Lønninger til de sorte bør ligge et godt stykke over et absolut eksistensminimum. Sorte og hvide arbejdere bør have samme løn. Men denne kodeks er ikke bindende for landene og hvorfor ikke? Fordi EFs medlemslande og især England på forhånd ved, at denne smukke kodeks ikke kan overholdes. Og sådan går det med alle resolutionerne, netop fordi problemerne i det sydlige Afrika ikke kan indsnævres til et rent racistisk problem, men i allerhøjeste grad er et koloniproblem. Netop i dette lys skal de vestlige landes Afrikapolitik ses. USAs investeringer i Sydafrika er således i tiåret fra 1964 til 1974 mere end tredoblet. Lignende interesser har lande som England, Frankrig, Vesttyskland og Japan i Sydafrika.

Ud over disse rent økonomiske interesser har de vestlige lande også en militærstrategisk interesse i at bevare status quo i Sydafrika, netop derfor skrives der ikke ind over for Vorsters racistiske politik i Sydafrika.

I stedet har man valgt at ofre det hvide styre i Rhodesia. Alle er klar over, at frihedsbevægelserne i det sydlige Afrika er stærke. Derfor ændrede USA i 1976 sin politik. Årsagen var, forenklet sagt, MPLAs, FRELIMO og PAEGCs sejr over de portugisiske koloniherrer i Moçambique, Angola og Guinea-Bissau. Det revolutionære perspektiv, der lå i disse kampe, og frygten for eksemplets magt i Rhodesia, Sydafrika og Namibia fik USA til at slå ind på en ny linje. Carter-administrationen har videreudbygget denne ændring af USAs Afrikapolitik, bl. a. med udnævnelsen af den sorte Andrew Young til minister.

Befrielsesbevægelserne skal neutraliseres, og derfor skal det hvide styre i Rhodesia fjernes og erstattes af et moderat provestligt afrikansk styre, altså en nykolonial løsning. Der er derfor intet som helst grundlag for en vis optimisme med hensyn til disse områders overgang til selvstændighed, som udenrigsmini-